

Länsstyrelsen i Stockholms län

Ärende nr 404-35689-2022

## YTTRANDE

Stockholms kommun, nedan kallad kommunen, har fått tillfälle att yttra sig angående länsstyrelsens bedömning om prövning av Stockholms kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplanen Fader Bergström 3, m.fl. i stadsdelen Hägersten, Dnr 2015-18144.

Länsstyrelsen befarar att det med den antagna detaljplanen inte går att utesluta att den föreslagna bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till människors hälsa med avseende på buller. Länsstyrelsen befarar även att östra förskolans gård blir olämplig med hänsyn till risken för föroreningar som berör fastigheten Hägersten 1:1.

Med anledning av detta vill kommunen förtydliga planärendet enligt följande.

## Bakgrund till länsstyrelsens beslut

### Delbeslut 1: Buller

Länsstyrelsen befarar att den antagna detaljplanen inte säkerställer att planområdet blir lämpligt med hänsyn till att kommunen inte har visat att riktvärden enligt förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader går att uppnå utan att särskilda lösningar vidtas. Det går enligt länsstyrelsen inte att utesluta att den föreslagna bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till människors hälsa med avseende på buller.

Länsstyrelsen anser att det inte framgår av den fördjupade bullerutredning (Structor 2021-11-19) vilka ljudnivåer som fasader på tillkommande bostäder får, men av materialet går att utläsa att del av bebyggelsen som medges i planförslaget ligger inom intervallet 60–65 dBA, vilket överskrider riktvärden enligt förordningen.

Länsstyrelsen anger att kommunen ska kunna visa att planförslaget blir lämpligt med hänsyn till buller men detaljerad redovisning av bullernivåerna i planområdet saknas.

## Delbeslut 2: Markföroreningar

I kompletterande planhandlingar med beskrivning av hur markföroreningarna kommer att hanteras för att marken ska bli lämplig för sitt ändamål har kommunen angett att kompletterande provtagning och åtgärder som är riskreducerande för de förorenade massorna rekommenderas för område 2.

Länsstyrelsen noterar att till den förskola som ska anläggas i område 2 föreslås en större del av förskolegården placeras direkt öster om området. Denna del av förskolegården har då inte provtagits och risk för föroreningar kan inom detta område inte uteslutas och länsstyrelsen anser att kommunen behöver visa att marken inte är förorenad eller hur eventuella påträffade föroreningar kan saneras. Om sanering krävs, behöver detta säkerställas med villkor för bygglov i en planbestämmelse.

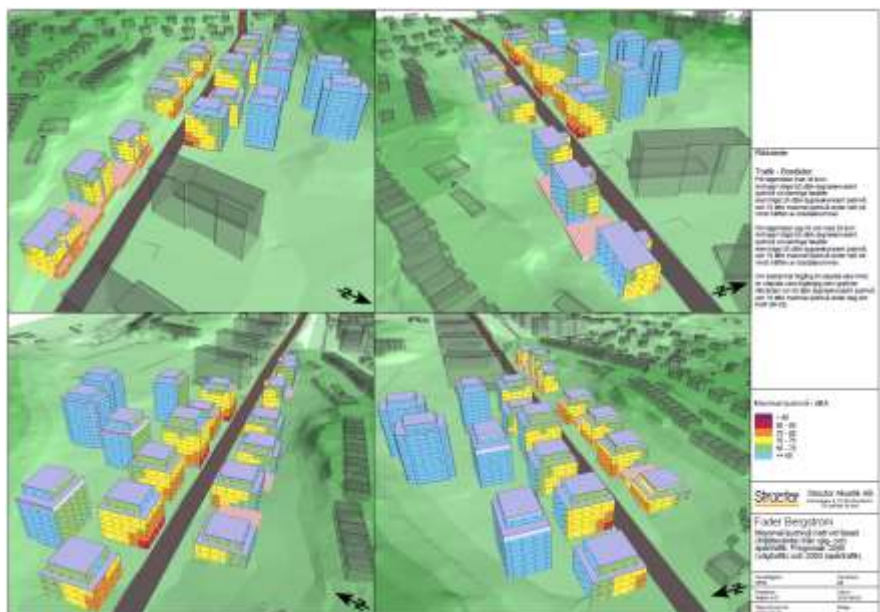
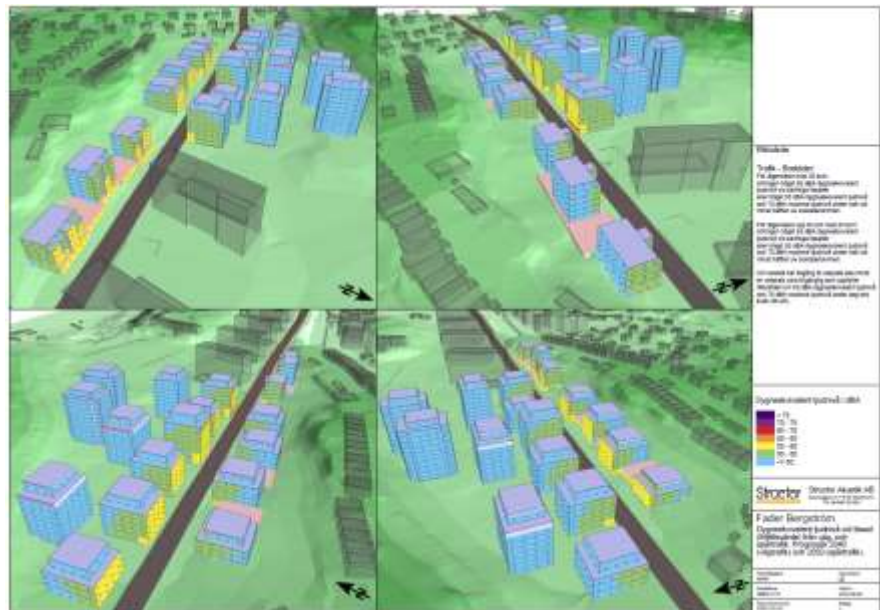


*Plankarta för Fader Bergström med berört område för markförorening (se röd figur).*

## Stadens svar på länsstyrelsens synpunkter

### Delbeslut 1: Buller

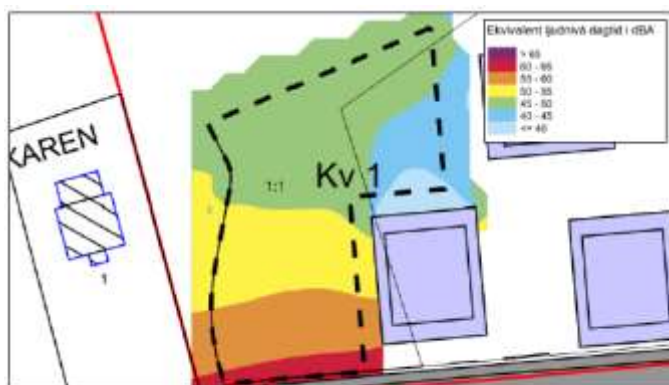
Kommunens uppfattning är att det går att hantera trafikbullret med planförslaget. För hantering av buller i kvartersmark gav byggaktörerna Structor i uppdrag att ta fram ett kompletterande buller-PM, se bilaga 1. Den visar också att bostäder inklusive uteplatser klarar trafikbullerförordningens riktvärden vilket kommunen ser som positivt.



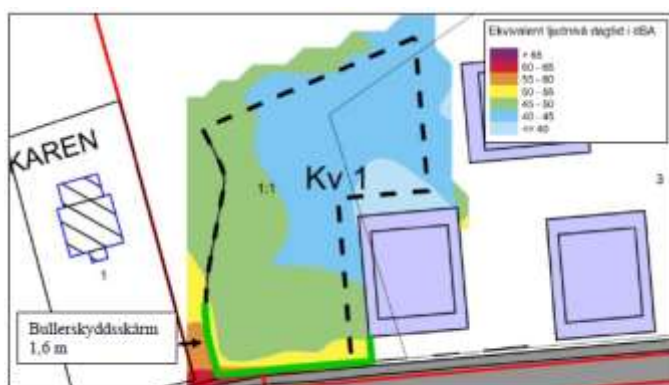
Förskolegårdarna beräknas delvis kunna klara riktvärdet för buller utan skyddsskärm men möjlighet att bygga skärm finns dock för båda gårdarna och regleras i plankartan genom att komplement-bebyggelse med maximalt 70 kvadratmeter per gård får uppföras.

Till komplementbebyggelse ingår, utöver bullerskyddsskärm, även till exempel förråd som med sin placering kan dämpa buller. Den östra gården beräknas till större delen ha en acceptabel ljudnivå varför bullerskärm kan bli onödig då en sådan kan ge ett tråkigt intryck i stadsmiljön och hamnar i konflikt med gång- och cykelvä-

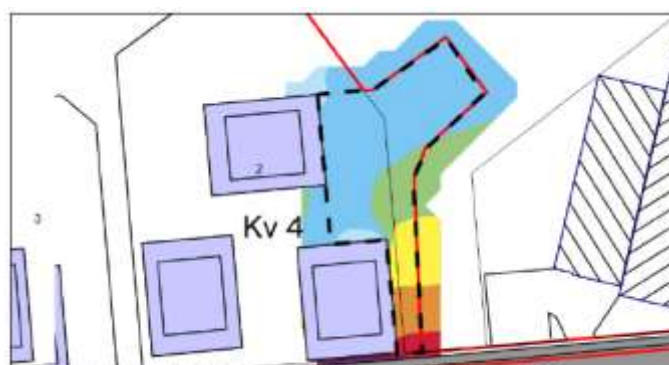
gens placering. Bullerskyddsskärm i västra gården visar på stora positiva vinster för ljudmiljön och riktvärdet 50 dBA bör klaras på majoriteten av gården. Skärmen kan dock hamna i konflikt med närmärkt träd varpå placeringen och utformning blir viktig. Planen ger dock byggaktören möjlighet att hantera bullersituationen. Några av alternativen och deras resultat kan ses i exempel nedan. Slutsatsen är att kommunens bedömning får stöd av byggaktörernas kompletterande utredning.



Figur 8. Dagekvivalent ljudnivå 1,2 m över mark vid den västra förskolegården, utan åtgärder.

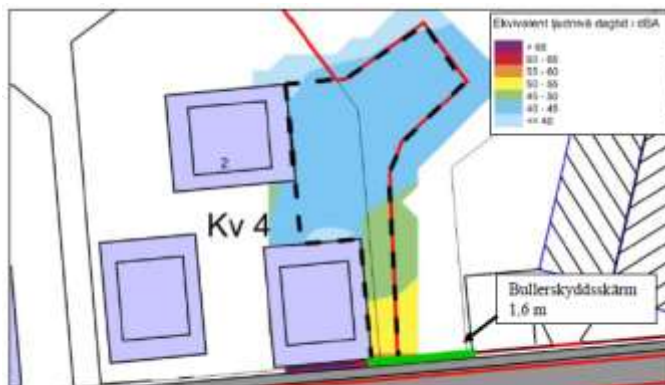


Figur 9. Dagekvivalent ljudnivå 1,2 m över mark vid den västra förskolegården i Kv 1 med en 1,6 m hög bullerskyddsskärm utmed Selmedalsvägen (grön streck). Skärmen sträcker sig 15 m längs gårdens västra sida och är ansluten mot fasad vid förskolebyggnaden.



Figur 10. Dagekvivalent ljudnivå 1,2 m över mark vid den västra förskolegården, utan åtgärder.





Figur 11. Dagkvivalent ljudnivå 1,2 m över mark vid den östra förskolegården i Kv 4 med en 1,6 m hög bullerskyddsskärm utmed Smedalavägen (grönt streck). Skärmen sträcker sig ca 19 m längs Smedalavägen och är ansluten mot fasad vid förskolebyggnaden.

## Delbeslut 2: Markföroreningar

Kommunen konstaterar att det är olyckligt att planbeskrivningen inte tydligt sammanfattar reviderat PM för Miljöteknik med revideringsdatum 2021-10-26, se bilaga 2. PM:en är framtagen av WSP på uppdrag av kommunen och är uppdaterad utifrån synpunkter från länsstyrelsens yttrande 2021-09-24. PM:en redogör för resultatet av en kompletterande miljöteknisk markundersökning avseende förorenad mark inom området.

Dessa ytor är angivna i gällande detaljplan som förskoleverksamhet samt parkmark, varför kommunen ser det som liten risk att marken är förorenad samt med anledning av att det i området endast har påvisats låga föroreningshalter i provpunkt 18W118. Kommunen har bedömt att den del som ska utökas är ett mycket litet område som ska provtas ytterligare och om så behövs saneras i byggskedet.





*Röd linje planområdesgräns Fader Bergström. Gul linje sträcka Selmedalsvägen 2022. Rosa linje sträcka Selmedalsvägen 1960-talet. Delar av vägens tidigare placering sträcker ut sig vid kommande förskolegård samt parkområde.*

Sammanställningen visar att samtliga beräknade medelhalter ligger under envägskoncentrationen för skydd av ytvatten. Halterna som överskrider envägskoncentrationen påvisas i jord 0–1 meter under markytan i provpunkt 21W09. Provpunkten ligger intill grundvattenröret 21W07 där grundvattennivån uppmätts till som högst cirka 1–1,5 meter under markytan. Det grundvattenprov som har analyserats visar inte på halter av PAH-M eller PAH-H över laboratoriets rapporteringsgräns och halterna i grundvattnet lokalt har därmed visat sig vara låga. Därmed kan ingen spridning av PAH från jord till grundvatten påvisas.

Utförda lakförsök visar på låga halter av förekommande föroreningar i lakvattnet. Det nu undersökta området består enligt SGU:s databas av jord med låg genomsläpplighet och grundvattenprov visar på en låg halt av förorenande ämnen. Sammantaget bedöms risken för spridning av nu påträffade föroreningar till Mälaren vara mycket låg.

Det bedöms finnas behov av riskreducerande åtgärder främst i yttlig jord inom mark avsedd för bostäder, förskola, skola, park och grönytor. Avvikande förhöjda halter som utgör en oacceptabel risk för hälsa eller miljön kommer dock att omhändertas i samband med den

jordschakt som ska utföras i byggskedet. För att säkerställa att marken är lämplig för planerad markanvändning ska miljöprovtagning av jord i schaktbotten och -väggar göras.

### Slutsatser

Mot bakgrund av delbesluten förslår kommunen:

- I första hand att länsstyrelsen godtar kommunens argumentation kring att det som helhet inom plan- och bygglovsprocessen samt med hänsyn till planens bifogade underlagsutredningar finns en tillräckligt klarlagd säkerhetsnivå med hänsyn till risk för markföroreningar och buller.
- I andra hand att länsstyrelsen beslutar ge kommunen förlängd svarstid för att fördjupa utredning kring markmiljö samt buller. Kompletterande utredningar ska bekräfta tidigare gjorda antaganden.
- I sista hand att länsstyrelsen upphäver de delar av planen med förskolor som omfattas av buller och markföroreningar. Anledning till att Stockholms stad förespråkar en delvis upphävande som alternativ lösning är att detaljplanen omfattar ett stort antal bostäder som riskerar att i hög grad försenas om detaljplanen upphävs i sin helhet.

### Bilagor

- 1 - Omgivningsbuller, Fader Bergström, 2022-08-29, Structor
- 2 - PM Miljöteknik, revideringsdatum 2021-10-26, WSP